

La Veu de Tortosa

Setmanari Regionaliste

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — Dante.

La nostra protesta

LA VEU DE TORTOSA que d'encà qu'ha sortit al estadi de la premsa no ha tingut ni tindrà may, si Deu ho vol, altre objectiu que defensar los drets y las Universitats de la nostra may prou estimada Catalunya, té la obligació d'alsar la veu de la protesta, avuy que 'ls governs d'Espanya, ab lo seu tradicional desgovernar, malfereixen la dignitat del nostre poble ab la vexassió més esbojarrada, com es la lley de que la ensenyansa del Catecisme no 's pot fer ab la nostra propia llengua, la qu'aprenguerem als pits de les nostres bones mares, sinó ab la de Castella.

Los nostres fills, com si fossen de pitjor condició que 'ls que han tingut la sort o la desgracia de naixer en terra castellana, haurán d'apendre d'encomenarse á Deu en la llengua oficial en la d'aqueix Estat que 'ns tracta com esclaus y ens fa objecte de les seves imposicions tan ridicules com arbitraries, malgrat de cooperar nosaltres més que ningú á soportar les pesades càrregues de son govern. Hem de renunciar, per consegüent del ús de la nostra parla, y acceptarne una altre d'imposada d'avuy endevant. Los catalans tindrem una llibertat menos, un dret connatural á la vida del poble, y serém, com a consecuencia, menos catalans y més castellans en la consideració del govern, ja que fins devém apropiarnos en les coses més intimes del nostre cor, en la manifestació de les nostres creencies, en la pregaria á Deu, en la llengua d'aquells. Malehim, donchs, entre tant aquesta la nostra mala sort, deguda á la nostra passada inacció y poch amor patri. Y nosaltres la hem, malehir mes que cap de tots los

bons fills de la terra perque, per la nostra dissort, ja 'n fa mes do 50 anys que 'n la capital de la Diócesis de Tortosa y en alguns pobles de la mateixa la imposició prengué carta de naturalesa. Perxó avuy aixequém lo nostre crit y unim la nostra protesta á la que d'una manera tan eloquent han aixecat ja los nostres campatricsis.

A Tortosa se 'ns ensenya la doctrina en castellá; pero al oferiment, quan demaném clemencia, protecció y assistencia á la Mare de Deu, Patrona nostra, com á ressó de nostres intims sentiments, la llengua oficial s'escorre y sols venen á la nostra boca paraules naturals, expontánies, y insustituhibles per aquell moment.

¡Llissó que deurian apendre 's los que pretenen que restesem sumisos á la hucase d'un manador que no content en legislar lo que directament li compren encara vol internarse en lo santuari de les concienccies!... Perxó... res de profit n'ha de treurer. Catalunya no es un remat de bens; sos fills no 's doblegan tan facilment.

Los pobles que tener vida y coneixements de sos drets y personalitat no poden permanecer muts al cop punyent de la vexassió: deuen alsar lo crit de la protesta pera vindicarse. Y Catalunya ho ha fet: á la nostra protesta hi fan chor tots los bons catalans qu'estiman sa terra y sa dignitat. ¡Alabat sia Deu!

Y aquest crit, més fort que may, representa tota una historia: es l'eco planyivol que deu generacions de catalans han alsat contra la hegemonia castellana, avassalladora y absolutista en extrem, volguent sempre, en tots temps y en tots llochs, imposar son criteri, ses formes, sa manera d'esser, mal-

grat contraria, totes les lleys de la naturalesa.

Devant d'aquesta consideració la nostra protesta deu reformarse, per que la Catalunya d'avuy que pensa y trevallia y s'esforca pera reivindicar son passat no pot ser ja més victima de les arbitrariedades d'uns governs febles qu'han dut l'Estat á la ruina; devém ensenyarlosi que som un poble fort y plé de vida y que sab tornar pera propia honra, que som catalans y no castellans.

Fervorosos, donchs, com som de la nostra honra, y de la nostra dignitat, repetim que protestém ab totes les nostres forces de la incalificable disposició gubernativa que prohibeix que á les escoles, que sustentém ab los nostres diners, no s'hi pugui ensenyar lo Catecisme als nostres fills en nostra propia llengua.

Tantdebó ho haguessen fet aixís los tortosins de mitj sigle enrera!... que no es veuria, com se veu, la nostra comarca trahicionada en aquest punt y la fé de la nostra ánima confiada al etzar d'una llengua pel poble desconeguda, y casi estrangera, si es compara en los nostre benformat llenguatge popular.

No aburrim lo castellá; pero preferim la llengua de la terra.

A Deu lo que 's Deu y al César lo que 's del César.

La Redacció.

Tortosa Novembre 1902.

Los catalans de França (1)

La festa dels «Jochs Florals» celebrada lo diá onzé d'aquest mes en les serralades del Pirineu, ha posat altre colp de re-

(1) Aquest article per manca d'espai no fou insertat en lo nombre prop passat; que 'ns dispensi son autor. N. de la R.

lleu lo foch de que están compresos los catalans envers la nostra aymada Catalunya, y en particular envers la nostra may prou lloada parla.

Desde aquells alterosos mullons, la veu dels nostres trovayres ha ressonat per totes les afraus de la nostre aymada terra. Catalunya entera 'ls ha contemplat. Nostres germans de França s'han entussiasmat vegent nostre entussiasme, y 'ls seus cors y 'ls nostres han alenat fortament al só del mateix esperit de reivindicació, aixecant los amors dels dos pobles germans, units, una foguera que s'ha ovirat dels més llunyans recóns dels dos Estats.

¡Que bonich era, quin diá més alegroy, ab quin gust pencaixavam ab los simpátichs amichs de nostre cassal, puig tots anavam á gaudir de la fe poética festal.

Aixó també ens ha demostrat lo profund amor ab que aprecian los catalans francesos la llengua nostra ensemps que seva; donchs l'aytal es més benvolguda per ells de lo que molts s'han arribat á creurer. O sinó que ho digni lo nombre crescut de traduccions d'obres catalanes, lo desitg que tenen que sigui coneguda com cal del públich francés. l'entussiasme ab que van rebrer á Mossen Alcover quan los hi parlá del projecte del Diccionari convidantlos á si 'n volían esser. Y degut á ells, la nostra llengua es avuy més coneguda en la França no catalana que en lo restant de l'Espanya, perque á qui sols sembla que vulguin punyirnos tractanla de dialecte, d'escarransida, migrada y las deu mil pestes, enloch d'alénar als catalans á que revifin de nou la llengua gloriosa, la llengua que tingué més aviat que cap altre, literatura. Y 'ls que aytal cosa

diuen no han obert may cap llibre catalá. Pró més val que 'ls dexem correr, pensant que brams d' ase no pujan al cel.

Cal donchs que s' ficsim ab la gran estimació que professan los francesos á la nostre llengua, per acabar de volguerla més y més y ab lo nostre coratje ferla coneixer de tots los catalans pera que l' aymin com pertoca.

Los catalans de França ja despertan y treballan de bó y millor per la reivindicació catalana; prenemne exemple y alegrenmosen tot ajudantlos y benehintlos.

J. G.

Tortosa, Novembre 1902.

El Dr. Torras y Bages y l' ensenyansa de la Doctrina

Convé parlar molt alt y clar en aquesta materia; l' ensenyar el coneixement de Deu, aixó es, el catecisme, als infants en llengua castellana, es una costum detestable, perniciosissima y destructiva de la fé. Surt alashoras talmént una fé exótica, que la major part de vegadas no arrela, una religió estrangera que no sol passar may de la categoria d' un de tants trivials coneixements que 'l mestre ensenya als minyons de sa escola tals com els rudiments de geografia y d' historia; un medi de lluirse un dia en examents, per exemple, recitant un bon tros de Catecisme en llengua que 's presumeix més pulida y senyora y com qui fa dir una *décima* pera acóntentar á uns quans baus de moda; mes d' aixó resulta 'l verdader dualisme d' una educació frívola y d' una naturalesa tenacissima en conservar la llengua: de lo qual prové que no 's pot atanyer lo que 'ns devém proposar, aixó es, que la doctrina cristiana se converteixi en substancia propia del infant, assimilantse la fé ab la saho y perfeccionant la seva naturalesa. La conciencia moral, al catalá; els dictamens de la rahó práctica surten escrits en la llengua natural y l' educació religiosa y la mateixa infusió de la fé no son altra cosa que 'l perfeccionament de la naturalesa moral del home. Els fonaments de la religió y de la moral ja 'ls posá 'l mateix Criador en la conciencia y en l' enteniment

de cada hù; la conciencia y enteniment ens parlan en nostra materna llengua, perque si quan me trobo sol, parlo ab mon esperit en catalá li parlo, que llengua altra no sent per lo qual, completar la edificació del home moral y religiós en llengua estrangera, es edificar fora de fonament, dificultar la consolidació de la naturalesa y de la gracia, es fer una obra flaca y de poca durada.

Las rahons *á priori* que acabém de alegar las havem trobadas mil voltas, desgraciadament, confirmadas en la práctica de la nostra vida sacerdotal. Comensan els noys pera apendre la doctrina cristiana sens devoció, perque en llengua castellana no l' entenen; la diuen després estafent las paraulas y xampurrejant, y al cap d' alguns anys que no van á estudi, ja no s' en recordan. Havém trobat senyoretas educadas en colegis de monjas, de familia piadosa, y ellas mateixas bonas cristianas, ablidadas enterament de la doctrina que de cap á cap habian après de memoria, y sols recordant las oracions quotidianes que pronunciavan en catalá; en cambi, no hi há ningú que hagi après en sa materna llengua 'l Catecisme, que no sá piga lo més essencial de ell durant tota sa vida. El fet de la veritat es de que desde que s' ensenya en castella la doctrina cristiana, la gent no la sab, o á la menos la sab molt malament: d' aquí que tots els homes verdaderament apóstolichs que han ilustrat la nostra terra, hagin sigut acérrims defensors de la ensenyansa del Catecisme en catalá.

(«La tradició catalana», Torras y Bages, cap. V, pág. 47.)

Lliga Regionalista

CONFERENCIA

DE DON LLUÍS DOMÉNECH

No hi cabia pas una persona més á la gran sala d' actes de la Lliga Regionalista, els que molt abans de que comensés la conferencia no havian pogut pendre lloch dintre la sala, s' agombolavan per las diferentas portas d' entrada y dependencias del costat, essent molts els que, per la muralla de gent que tenian al devant, no pogueren sentir la notabilissima disertació del senyor Doménech y Montaner.

A dos quarts de deu prengué el conferenciant lloch a la tribuna, tenint á sos costats al vis-president de la Lliga doctor Fargas y al seu company de Diputació senyor Rusñol, el qui va pronunciar breus y eloqüents frases y expresant la satisfacció de poder celebrar aquell acte, primer d' una serie que n' hi havia en projecte.

Seguidament, el senyor Doménech va comensar á desenrotllar un magistral compendi crítich de la historia de Catalunya, en el que va donar provas de la vastissima erudició que li es reconeguda, del seu criteri personal sempre ajustat á la realitat dels fets y del seu meravellós sentit polítich.

Durant la llarga conferencia, tingué l' orador constantment embadalit al auditori que l' escoltava ab vivíssim interès y admirat de la manera que sab agermanar el senyor Doménech l' estil oratori senzill y familiar ab la elevació de conceptes de que dongué mostrás.

LA PERSONALITAT CATALANA.

Las primeras paraulas del diputat catalanista foren pera demostrar que 'n tot temps la nostra terra coneguda ab diferents noms ha tingut personalitat característica, havent lluitat sempre per la seva llibertat, lo que si algun cop no ha conseguit, ha sigut per no haber predominat per sobre de las virtuts, els defectes principals de la nostra rassa.

Se fixá en l' imperi romá, en relació á Catalunya, exemple palpable de lo que son els grans imperis centralistas, que cauen com aquell caigué, per una cosa de conill. (Riallas y aplausos.)

Tractá de les diferents irupcions de las rasses del Nort, que s' aprovavan á la nostra terra, pera contenir las continuas invasions serraizas, y d' aquí que 'ls catalans, situats entre pobles meridionals, siguém un poble del carácter de las rasses septentrionals; el poble catalá, malgrat las evolucions que ha sufert no ha mort may, perque no moren los pobles, á diferencia dels Estats, que desapareixen un cop acabada la seva temporal missió. (Aplausos.)

Aquesta veritat queda demostrada en temps dels dcmnis serraí y franch. En quant al primer, es ben fonamentada la opinió de que, además de que 'ls moros no arribaren á conéixer una bona part de Catalunya, els reys que aquí tenian eran del tot independents.

Independents eran també y fills d' aquest país, els governadors y tota mena de funcionaris dels temps dels franchs, de manera que la dominació de la Casa de Fransa era purament nominal; sols n' hi há senyats, en el modo de calendar els documents y en la práctica bon poch extesa y voluntaria de portar á refrendar las escripturas de compra de propietat, als reys franchs.

De manera que 'n tots aquests temps, si Catalunya no era independent, donant mostrás d' un gran talent polítich, procuraba obrar y ho

consegua, com si fos completament autònoma. (Aplausos). Sempre Catalunya ha procurat fer lo mateix. (Més aplausos).

Explica l' orador que 'n época de Berenguer III y especialment de Berenguer IV, comensa á definirse la política dels sobirans de Catalunya, encaminada á la conquesta del Mediterrá, desplegantse en aquet tems per primer cap la bandera catalana, que no era altra, allavoras, que la dels creuats, que avuy coneixém ab el nom de Bandera de Santa Eularia.

Aquells sobirans, compenetrats íntimament ab els seus governats, entenian que una lley fatal regeix pera 'ls pobles, que es la de dominar ó ser dominats, de manera que 'l quedarse reclut á casa es entregarse al suicidi. (Oyació).

LA BANDERA CATALANA.

En aquet punt feu una llarga disquisició sobre la bandera de Catalunya. Ve al trono en Pere II, diu l' orador, y com els seus predecessors, se proposa agrandir també la esfera d' acció catalana per terras de Europa. Un sol moment descuida aquell ideal y li costa la vida y á Catalunya una gran reculada.

Per aquell ideal, en Pere II va á Roma, Inocenci III el noména abanderat de l' iglesia Romana y passan á ser colors de la seva divisa y dels reys succesius del casal de Barcelona, el distintiu de l' iglesia, l' *auriflamma*, ó siga groch y vermell.

Heus aquí l' origen de las nostras quatre Barras. Tot lo de la impressió per Carles el Calvo, de las ditadas de sanch del Compte Jofre en el seu escut es una llegenda del cronista Boades, recullida alguns sigles després. Altrement un poble d' Alemanya, Luxemburch, guarda també una tradició com la nostra.

També tenen allí un héroe ferit y una má que xopa en la sanch d' ell, senyala en l' escut sense divisa una banda de sanch. Ben segur que igualment una y altra llegenda no han tingut per origen la realitat de la vida.

Adoptadas, donchs, per en Pere 'l Católich las Barras de sanch en camp d' or per senyera seva, las porta á las Navas de Tolosa y allí s' estrena la bandera real de Catalunya. fent recular als alarbs, y decidint generosament una victoria que asseguraba la vida de Castellá.

Després, el rey del nostre casal se gueixen tenintla per emblema, y reys y poble la fan objecte de profunda veneració.

Els últims reys d' Aragó del casal de Barcelona, fan mes carinyosos els seus elogis y en Joan I á las Corts de Monisó y en Martí I, á las de Perpinyá, l' omplan d' afalachs com si ja vegessin assobre seus 'ls días de desgracia.

Sent com eran las Quatre Barras la divisa real, las vilas de rey y las terras conquistadas la prenen en els seus escuts y per aixó aquella insignia passá de la terra catalana als escuts de las Balears, als de Va-

lencia, als de Sicília y als de Sardenya.

Y es curiós apuntar aquí un dato: pel general la bandera real catalana eran les quatre franjas vermelles sobre fons d' or, pero á voltas se simplificava y se reduia á duas franjas vermelles entre groch, igual que es avuy la bandera marítima espanyola. Y es tan antiga en terras nostras aquesta forma de la ensenya, que en els funerals de Alfons V, fets á la Catedral de Barcelona en 1468, hi abundaven en el cadafalch las banderas á duas franjas, y en un mapa del sigle XV, don Jaume Ferrer, pera indicar las naus catalanas s' ho fa ab una bandera, de las que avuy son espanyolas. Fora de Catalunua, també á Valencia y á Sicília pot dirse que después del quinze sigle s' usaren indistintament com á enseña duas ó quatre Barras.

En Ferrán el Catòlich seguí saladant com á única bandera del seu estat aragonés las Barras de sanch y ab ellas per divisa en Gonzalo de Córdoba aná á fer la campanya d' Italia, ¡Quina heretgia no 'ls hi semblaria á Madrid si se 'ls deya que la bandera del Gran Capitá era la catalana! Y no obstant es la veritat. (Riallas).

En cambi la conquesta d' América no hi anaren las Quatre Barras. La bandera d' aquella dominació foren els lleons y els castells contraposats dos á dos. Sols, com s' indica en un mapa veneciá, en que 's marcan per banderas els punts de domini á América. Apareix la bandera d' Aragó en una terra de lo que avuy es Veneçuela y cap allá ahont hi ha un poble anomenat Barcelona. Segurament debia ser un plansonet de colonisació catalana, perdut en mitg de aquell desenfré de malgovern y tirania.

En Carles I, que sapigué apreciar al poble catalá y per qui fou pañat ab efecte entranyable, se recordá de lo que significava la senyera barrada, y al anar á ser coronat á Alemanya, entre totes las divisas que li pertocavan com á rey d' Espanya, senyalá 'l primer lloch á la d' Aragó, per la major importancia del nostre Estat.

No havia fet tant la reina Católica, que may havia volgut veure á las sevas possessions la divisa del seu marit, la del *catalanote*, com ella y els seus li deyan!

No obstant desde la Unió de Castella y Aragó no hi ha á Espanya bandera del Estat. A las campanyas de Flandes y á totes las dels sigles XVII y XVIII s' hi veuen las banderas dels generals y las dels cosos d' exercit, un bativull de colors y emblemas, pero res que puga semblar d' aprop ni de lluny una bandera espanyola.

En sols Carles III al que se li acudeix el crearla. Per aixó nomena una comissió, més com el rey guardava la impressió de las banderas del seu palau d' Italia que eran las banderas de Catalunya, ¿que d' estrany te que per dictamen de la comissió ó per dictamen propi, els seus ulls si fixen en aquells colors groch y vermell que havian fet gosar sa vista y li havian

duet recorts de las glorias y del esplendor de la nostra patria?

En 1783 se dona 'l decret senyalant els colors de la bandera, mes de moment sols la adopta la marina de guerra, la que s' apresca á estrenarla á Trafalgar. Después, en 1827, en Ferrán VII disposa que i' adopti l' exercit.

L' EGOISME DELS CATALANS

Feta aquesta disquisicio, el senyor Doménech continuá fent critica del desenrotlló históric de Catalunya y después de analizar algunas curiosas llegendas d' héroes castellans que si els exigissim la deguda documentació no podrian pas identificarse, retragué alguns fets de trascendencia en la historia de Catalunya pera insistir en que tots els pobles que no dominan han de morir y en que pera dominar es precís tenir desprendiment de tota mena, pera realisar els grans ideals. Retrague per exemple la conquesta de Mallorca per Jaume I.

Va realisarse tan gran empresa, per instigació d' un comerciant de Tarragona el qui hostatjant un dia als nobles de la Cort del Monarca, va entusiasmarlos ab la perspectiva de la conquesta de las Balears, per lo que representaria no sols un benefici del comers sinó per la seva situació que la fan verdadera clau del Mediterrani.

Decidit don Jaume, va escometre la tasca, mes els ciutadans varen dirli que tractarse d' una expedició marítima devia realisarse ab las naus mercants que foren posadas totes á la seva disposició.

En aixó l' orador hi veu un exemple de l' *egoisme profitós y illustrat* característich dels nostres passats, que recomana que tinguin els catalans d' avuy, sacrificantse pel bé comú com á medi d' obtenir ventatjas particulars. (Grans aplausos.)

Feu después un elogi complert del talent polítich de don Pere III del que digué que va ser el Monarca que més progressivament va empenyer al poble catalá, inspirantse en aquells sabis principis.

DEVERS DE CATALUNYA

Abans d' estudiar el regnat dels monarcas de la dinastia castellana, s' ocupá del Compromís de Casp, condemnant l' actitud dels catalans d' aquell temps que 's refiaren massa de que imperaria la justicia sense que ells hi possessin de la seva par el seu esforç.

Senyala aquell fet la decadencia de Catalunya, fins arribar a Felipe II desde quin regnat el decaiment va á passos de gegant, com entre altras provas, ho son las memorias dels embaixadors veneciens Donato y Morosini que ja posan de relleu tots els defectes de l' administració espanyola, ab frases que comenta el senyor Doménech, produint continuas interrupcions d' aprovació per part dels concurrents.

Encara que ningó estava fpas cansat d' escoltar al conferenciant, digué que volia acabar la disertació per

aquell dia fent algunas aplicacions al nostre temps de las ensenyansas de la historia.

Catalunya, va dir, que es la regió més vigorosa d' un Estat que s' enfonsa, té no sols el dret, sinó el dever ineludible d' intervenir en els assumptos d' Espanya, imposantli la seva voluntat, saltantla encara que ella no ho vulgui. (Grans aplausos.) Si aixis no ho fessim, serian arrastrats en l' enfonsament d' Espanya sencera.

Al acabar aquesta disertació, de la que sols n' hem pogut donar idea d' alguns dels seus punts més interessants, el senyor fou objecte d' una ovació entusiasta.

A prechs dels concurrents, quins desitjos interpretá el senyor Rusiñol, continuará el senyor Doménech el seu valiosíssim estudi el divendres vinent.

Secció Religiosa

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, 30, S. Andreu.—Desembre Dilluns, 1, S. Eloy.—Dimats, 2, Stas. Bibiana.—Dimecres, 3, S. Francisco Xavier.—Dijous, 4, S. Pere Crisólech.—Divendres, 5, S. Sabas.—Disapte, 6, S. Nicolau de Bari.

NOTICIES

Ahir en l' exprés va arribar, procedent de Madrid, lo Sr. D. Eloy Suarez Cobian, director de la Sucursal del Banch d' Espanya que s' ha d' establir á nostra ciutat desde 'l dia primer del any que vé.

Lo Sr. Suarez ha vingut á Tortosa pera escullir l' edifici que millors condicions reuneixi pera la instalació de les oficines.

Desde 'l dia primer de Decembre escomensaran los oficials del batalló d' infanteria de nostra ciutat á practicar exercicis en la direcció y maneig de les máquines de ferro carril. La primera sortida la faran desde Tortosa á Vinaroz.

Les obres de restauració del orgue d' aquesta Santa Seu estan tan avansades que 's dona com á segur que pera la primera quinzena de Janer quedarán llestes del tot.

En la iglesia de San Antoni escomensaran avuy los solemnes cultes que la Arxiconfraria de joves catòliques

consagren á la Inmaculada Verge Maria.

La llengua catalana,

Opinió de Cervantes.

Als enamorats d' una llengua que defensen, sense coneixer, els hi regalém lo següent retall:

«Y á lo que decís, señor, que vuestro hijo no estima mucho la poesia de romance; déime á entender que no anda muy acertado en ello, y la razón es ésta: el grande Homero no escribió en latín, porque era griego: Virgilio no escribió en griego, porque era latino. En resolución, todos los poetas antiguos escribieron en la lengua que mamaron en la leche, y no fueron á buscar las extranjerias para declarar la alteza de sus conceptos: y siendo esto así, razón sería se extendiese esta costumbre por todas las naciones, y que no se desestimare el poeta alemán porque escribe en su lengua, ni el castellano, ni aun el vizcaino que escribe en la suya.—Cervantes (don Quijote)

Amanch Bailly Bailiere
 Librería de Mestre
 TORTOSA

Tarjetas al menut
 en esta Imprenta
 Tortosa. Imp. FOGUET, P. Hospital,

MORESO

Gran botiga de calsat
de totes classes

SABATES Y BOTINES D'IVERN

Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.

PREUS FIXOS VENTES AL CONTAT.

PLASSA DE LA SEU Y ARCH DEL ROMEU
TORTOSA

Libreria fundada 'l sigle XVIII

Francesch Mestre

TORTOSA

PUBLICACIONS CATALANES:

- Obres de Mossen Jascinto Verdguer
- » » Tomás A. Rigualt
- La Santa Missa—llatí y catalá—pasta 1 peseta
- Lo catalá devot—nou devocionari—pasta 1 peseta
- Los set diumenges de San Joseph—pasta 1 peseta
- » » » rústica 0'50 peseta
- Doctrina cristiana—cartonet—0'50 peseta

DEPOSIT DE PAPERS, CROMOS Y ESTAMPES

TINCIBLE VERITA

Unica y veritable ocasió para gastar los quartos com cal en regalos d' importancia, quin valor supera sempre al euos. Objectes d' or de lley garantizat (18 quilats) y enlluernadors brillants, quimicament perfectes, de més válua, per son constant esplendor y llimpiesa, que 'ls verdaders. Descomposició de llum, llimpiesa, lapidació perfecta, imitarió maravillosa.

5.000 pesetas

á qui distingueixi aquestos brillants Alaska dels lliguims. Gran Premi en la Exposició de Paris

Anell pera home, or brillant 50 ptas.
» » » brillant molt gros 100 »
Agulla pera home. 25 »
» » » » » » 50 »

Anell pera senyora ó senyora. 25 »

Arracades (parell) pera senyora. 25 »

Arracades (parell) pera senyora. 50 »

Arracades (parell) pera senyora brillant molt gros 100 »

Arracades (parell) pera noyas (verdader regalo). 25 »

Medallas oro de ley, en la efigie de la Purísima, esmalte de Florencia, y brillant Am: Alaska 100 »

S' envían per correu franch de tot gas-to, en caixetas certificadas y declaradas mercancias, pera tota Espanya é Illas.

No se servirá cap pedido que no siga antes convengut el pago.

Pera la mida de les anells basta pen-drer en un fil la grosaria del dit.

No 's fan desquents; no 's donen re-presentacions ni s' envían mostrats.

Gratis y Franch el Catálogo Ilustrat.

Al comprador que no estiga conforme ab la mercancia si li tornarán los quar-tos totseguit.

Dirigirse al representant general y únich de la Societat d' Or y Brillants.

Am: Alaska, G. A Buyas, Cor-so Romano 104 y 105, Milán.

(Italia)

Academia de Francés

Al carré Mayjó de Santiago, 8, (Remolins) hi ha obert desde 'l primé del actual un colégi de Francés pera señoretas dirigit per la ilustrada Profesora Mll. Caroline Ciel, Ex alumna de un dels principals centros de enseñanza de Paris.

A neste Colégi trobarán les alumnes una enseñanza sólida de francés, tan teórica com en la práctica.

Dita profesora á petició de les families que ho desitjen se traslladará á domicili.

Pera mes informes dirijirse á dit Colégi, carré de Santiago, 8 (Remolins); desde les nou del matí, hasta les set de la tarde.

COMADRONA

S' ha traslladat al carré de S. Antoni 1 y Vall 2, la intelligent medrina, donya Maria Adela Vidal, la que té l' honor de par-ticiparho á sa clientela y al publich en general.

S. Antoni 1 y Vall 2—Tortosa.

ARTHUR MESTRE

Gran surtit de Petaques, Paraygües, Pipes, Parasol, Bastons, Colls, Punys, Mitjes, Mitjons, Juguets, Puntilles, Brodats, Perfumeria, Acordeons, Objectes pera regalos, y tota clase d' articles pera barbers.

GRAN SURTIT DE QUARTINES JAPONESES EN CARTO LE TOTES MIDES Y VENTALLS DE TOTES CLASES, CÓRBATES, QUINCALLA, GUANTS, etc.
Carrés d' En Carbó 11 y 13 y Pescadors 1.
TORTOSA.

A. OLIVERES

METJE

Ex-alumne del Hospital de Paris.

Ex-ajudan de la Clinica de malalties dels ulls del Dr. Galezowski.

CONSULTA DE T. A. I. Pasatje Franquet, Pral. TORTOSA

Drogueria Perfumeria

ULTRAMARINS COMESTIBLES Y COLMADO

Vda. de F. Canivell y Sala

Angel, 6 y 8.--TORTOSA

Complet surtit en

- Pastes pera sopa lliguimes de Mallorca.
- Conserves de totes classes
- Abadeijo 1.ª, coa foradada
- Manteques
- Formatjes
- Embutits
- Fiambres

- * Sucres
- * Cafés
- * Cacaos
- * Thés
- * Chocolates
- * Bombons
- * Galletes y biscuits
- * Aixarops y horchates

- * Articles fotografichs
- * Productes quimichs
- * Aigües minerals
- * Especifichs nacionals y estran-gers
- * Colors y barnisos
- * Broches y pinsells
- * Barnis mineral

- * Carbuero de calci
- * Petróleo refinat
- * Esplosius, meches y perdigons
- * Abonos
- * Sofres
- * Sulfat de coure
- * Llavós

Vins de taula, generosos y champanys

Licors del pays y extrangers